

Efter regeringens beslut att godkänna kärnbränsleförvaret, en utbyggnad av SFR och att mer kärnbränsle får lagras i Clab:

Vad har hänt och vad kommer att hända?

I januari i år sa regeringen ja till kärnbränsleförvar vid Forsmarks kärnkraftverk. Innan jul förra året sa regeringen ja till att bygga ut förvaret för kortlivat radioaktivt som redan ligger under havet vid Forsmark. I augusti förra året sa regeringen att mer använt kärnbränsle får mellanlagras i Clab vid Oskarshamns kärnkraftverk. Men det betyder inte att det är klart att få börja bygga eller att mellanlagra. Efter varje beslut måste mark- och miljödomstolen ge ett formellt tillstånd med villkor och Strålsäkerhetsmyndigheten SSM måste godkänna en ny säkerhetsanalys och ge villkor. Dessutom har Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, tillsammans med Naturskyddsföreningen och andra medlemsföreningarna överklagat regeringsbeslutet om kärnbränsleförvaret till Högsta förvaltningsdomstolen som ännu inte kommit med ett besked. MKG sammanfattar vad som har hänt och vad som kommer att hända.

Först en kort bakgrund till varför regeringsbeslutet om kärnbränsleförvaret överklagats. Det använda kärnbränslet – som måste isoleras från människa och miljö i minst 100 000 år – ska enligt kärnavfallsbolaget SKB:s förslag först stoppas i kopparkapslar. De 5 meter höga kapslarna ska transporteras ner 500 m i berget söder om Forsmarks

kärnkraftverk och placeras i hål där de omringas av en buffert av skyddande bentonitlera. Tillsammans med bergets täthet mot att vatten tränger igenom blir det tre barriärer som ska hindra att radioaktiva ämnen når jordytan.

Ett problem med industrins metod är att det är osäkert om kopparkapslarna kommer att fungera som tänkt. Enligt

mycket meriterade korrosionsforskare kan många av kopparkapslarna brytas ner av korrosion och andra processer mycket snabbare än det antogs när metoden utvecklades på 1970-talet.

Fortsättning på sid 2.

Granskningen av SKB:s nya forskningsprogram Fud-22 påbörjas:

SSM måste fokusera på kopparkapseln och andra barriärer

Regeringen godkände i januari kärnavfallsbolaget SKB:s kärnbränsleförvar i Forsmark. I beslutet poängterades vikten av fortsatt forskning för att garantera kopparkapseln långsiktiga integritet. Det gör att bolagets forskningsprogram Fud, som redovisas och granskas vart tredje år, får en ökad tyngd för att garantera att så sker. I slutet av september skickade kärnavfallsbolaget in forskningsprogrammet Fud 2022 (Fud-22) till Strålsäkerhetsmyndigheten SSM. Myndigheten har skickat ut programmet på bred remiss med sista svarsdatum den 31 december. SSM ska i vår skicka ett yttrande till regeringen som i slutet av 2023 tar ett beslut om

Fortsättning på sid 5.

PRESSTOPP!

I regeringens budget för 2023 från den 8 november finns en kraftig nedskärning med 122 miljoner i den del av budgeten som för 2022 innehöll de statliga medlen för miljöorganisationers arbete med kärnavfallsfrågor. Det saknas information om vilka verksamheter som inte längre ska finansieras. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, – med två anställda och en lokal i Göteborg – försöker få fram mer information. Föreningen behöver så stor framförhållning som möjligt om finansieringen tas bort. Förra regeringen föreslog i somras långsiktigt stöd till kommuner och miljöorganisationer, se sid.4.

Fortsättning på: "Vad har hänt och vad kommer hända?"

Om då leran påverkas negativt av kopparsedbrytningen kanske den inte heller fungerar som barriär. Då återstår bergets täthet. Men denna barriär är inte tätare än de tunnlar och schakt som sprängts ned till förvaret och som korsar större vattenförande sprickor i berget.

Under den långa miljöprövningen av kärnbränsleförvaret som pågått sedan 2011 sa mark- och miljödomstolen i januari 2018 att regeringen inte kan säga ja till förvaret innan det är visat att kopparkapseln fungerar som tänkt. När regeringen ändå godkände förvaret var detta ännu inte säkerställt trots kompletteringar från industrin. Det var snarare så att nya försöksresultat från det s.k. LOT-experimentet med koppar och lera som legat i en förvarsmiljö i 20 år visade att det kan finnas betydande problem med koppar.

När regeringen ändå godkände kärnbränsleförvaret berodde det på att Strålsäkerhetsmyndigheten SSM i samklang med industrins kärnavfallsbolag

SKB vill att vi alla ska se den långsiktiga säkerheten i ett helhetsperspektiv. Eftersom det finns tre barriärer som ska garantera den långsiktiga säkerheten gör det inte så mycket om en barriär, – exempelvis kopparkapseln – inte fungerar exakt som det är tänkt.

När MKG tillsammans med Naturskyddsföreningen och andra lämnade in en ansökan om överprövning av regeringsbeslut till Högsta förvaltningsdomstolen – ett överklagande – så ska domstolen pröva om regeringen i beslutet följt lagen. Föreningarna anser att det inte bara är "helhetsperspektivet" som gäller i en miljöprövning enligt miljöbalken. Det är viktigt att det finns tillräcklig kunskap även om hur kopparkapseln fungerar för sig för att ge tillstånd. Dessutom ska försiktighetsprincipen tillämpas och då kan det inte finnas en osäkerhet om hur en barriär fungerar eftersom det inte går att lita på att säkerhetsanalysen av den långsiktiga säkerheten gäller.

Men åter till vad som händer nu. Efter ett regeringsbeslut fortsätter prövningsprocessen i mark- och miljödomstolen som ska ge ett tillstånd med

villkor enligt miljöbalken. Samtidigt fortsätter Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, prövningen i flera steg efter beslutet i en så kallad stegvis prövning enligt kärntekniklagen.

Kärnbränsleförvarsprövningen har blivit uppdelad i flera olika prövningar. Dels själva huvudprövningen av förvaret i Forsmark, där det även ingår en prövning av en inkapslingsanläggning Clink i anslutning till det nuvarande mellanlagret för använt kärnbränsle vid Oskarshamn kärnkraftverk. Det pågår även en separat prövning för att öka mängden bränsle som kan förvaras i Clab och en separat prövning av naturvärdesfrågor i Forsmark. Dessutom pågår prövningen av att bygga till det existerande förvaret för kortlivat radioaktivt avfall SFR under havet utanför Forsmarks kärnkraftverk med ett nytt förvar SFR 2 för kortlivat rivningsavfall.

Nedan går vi igenom var de olika prövningarna befinner sig och hur planerna ser ut framöver.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Så här fortsätter kärnbränsleförvarsprövningarna

Kärnbränsleförvaret/Clink

På grund av att det pågår så många andra prövningar har kärnavfallsbolaget SKB begärt anstånd med att skicka in nya handlingar för villkorsprövningen av kärnbränsleförvaret och inkapslingsanläggningen Clink till mark- och miljödomstolen. Detta kommer att ske senast den 30 juni 2023 varpå remittering och en huvudförhandling om tillståndet med villkor enligt miljöbalken kommer att följa.

I SSM:s prövning enligt kärntekniklagen planerar kärnavfallsbolaget SKB att skicka in preliminära säkerhetsredovisningen (PSAR) ungefär samtidigt som handlingarna skickas till domstolen, d.v.s. mot sommaren 2023.

Utökad kapacitet för Clab

I augusti 2021 gav regeringen kärnavfallsbolaget SKB rätt att utöka mängden kärnbränsle i mellanlagret Clab från 8000 till 11 000 ton och i juni 2022 fick SKB tillstånd enligt miljöbalken, dock med en provotid på två år för att presentera hur kylningen i anläggningen ska kunna förbättras. I SSM:s prövning enligt kärntekniklagen underkände myndigheten i våras bolagets första säkerhetsanalys (PSAR) – som behövs för provdrift – eftersom en förbättrad kylning inte fanns med. Myndigheten och bolaget har under sommaren och hösten haft möten om kylsystemfrågan inför att en

reviderad säkerhetsanalys ska skickas in. SSM är tydliga och skarpa med att prövningen måste få ta den tid som krävs och att bolaget måste uppfylla de krav som finns både enligt miljöbalken och kärntekniklagen, exempelvis vad gäller alternativredovisningar. Kärnavfallsbolaget säger att en ny PSAR ska lämnas in innan årsskiftet.

Frågan om när Clab blir full och hur detta kan påverka driften av kärnkraftreaktorerna försöker bolaget använda som argument för att det är bråttom, men MKG har sedan länge visat att det inte är någon kris eftersom använt kärnbränsle även kan lagras vid kärnkraftverken.

Artskyddsdispens

I mark- och miljödomstolen pågår en separat prövning om dispens från artskyddsförordningen inför byggandet av kärnbränsleförvaret i Forsmark. På platsen finns gölgrödor och större vattensalamander som är rödlistade. Kärnavfallsbolaget SKB har under 2022 begärt om en deldom i målet för att flytta på gölgrödor och vattensalamandrar i god tid innan de gölar där de bor försvinner.

MKG med medlemsföreningar anser att en flytt kan orsaka onödiga risker och skador om kärnavfallsbolaget slutligen inte får ett tillstånd att bygga på platsen. Föreningarna vill inte ha ett prejudikat för att arter kan dödas innan ett tillstånd för miljöpåverkande verksamhet

äger laga kraft. Föreningarna har i ett nytt yttrande dessutom visat att beslutet om artskyddsdispens som Länsstyrelsen i Uppsala län tog 2013 inte kräver en flytt av arterna. Den skriftväxling som skett i målet är avslutad och domstolens kommer att ta ett beslut i deldomsfrågan.

Utbyggnad av SFR

Efter att regeringen i slutet av 2021 sagt ja till kärnavfallsbolaget SKB:s ansökan om att bygga ut förvaret för kortlivat radioaktivt driftavfall, SFR, med ett nytt förvar för kortlivat rivningsavfall, SFR 2, har prövningen fortsatt i mark- och miljödomstolen och hos SSM. Den 29 nov – 1 dec väntas domstolen hålla i en huvudförhandling om tillstånd med villkor i Nacka tingsrätt.

MKG med medlemsföreningar har inför huvudförhandlingen yrkat att om tillstånd ges så ska det villkoras med en prövotid för att säkerställa att det felaktiga deponerade historiska avfallet tas upp ur nuvarande SFR innan bygget kan starta. Det felaktigt deponerade avfallet

kommer främst från den tidiga svenska civila och militära kärntekniska verksamheten. Avfallet som ligger i SFR har visat sig vara mer långlivat än vad som först antagits och behöver därför tas upp, fraktas tillbaka till Studsvik och lagras där tills ett förvar finns för långlivat radioaktivt avfall, SFL, blir klart på 2050-talet.

Ansaret för att ta kostnaden för upptaget är under prövning av regeringen men föreningarna menar att administrativa problem inte bör utgöra ett hinder för ett snabbt upptag. Containerarna och tunnorna som avfallet finns i mår sämre av att vara kvar i förvarsmiljön än ovan jord. Det är redan en stor utmaning att hantera containerarna som börjat rosta sönder.

I vad som kan ses som ett svar på föreningarnas krav på en prövotid har SSM förelagt kärnavfallsbolaget att ta upp det feldeponerade avfallet innan det utbyggda förvaret tas i drift. Och berättat det för domstolen. Föreningarna menar att detta är alldeles för sent och prövotidsfrågan kan bli en viktig del av huvudförhandlingen.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

SSM förelägger: Ta ut det feldeponerade avfallet ur SFR

Den 17 oktober skickade Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, ett föreläggande till kärnavfallsbolaget SKB. SKB ska ta ut det feldeponerade historiska kärnavfallet ur förvaret för kortlivat radioaktivt driftsavfall, SFR, så snart som möjligt och senast innan avfall förs till den del som ska byggas ut, SFR 2. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, anser att det feldeponerade avfallet ska tas ut innan bygget av SFR 2 påbörjas och vill se det som ett villkor i tillståndet enligt miljöbalken.

Kärnavfallsbolaget SKB är ansvarig för förvaret för kortlivat radioaktivt driftsavfall, SFR, som ligger under havsbotten utanför Forsmarks kärnkraftverk. I förvaret har nästan 3 000 tunnor med historiskt kärnavfall deponerats som måste tas upp eftersom innehållet ett okänt antal tunnor innehåller långlivat radioaktivt avfall.

Det som komplicerar frågan om tidpunkten för upptaget är att de bolag som lämnat över avfallet för deponering i SFR, AB Svafo och Studsvik Nuclear AB, inte anser att de har ett ansvar för att ta kostnaden för upptaget. AB Svafo skickade ett brev till regeringen om frågan i december 2020. Regeringen bad SSM göra en utredning som presenterades i februari 2022 och myndigheten kom fram till att ansvaret i huvudsak ligger på bolagen. SSM anser dock att det är motiverat med ett statligt bidrag för omhändertagande av vissa delar av avfallet.

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, anser att det feldeponerade avfallet ska tas ut innan bygget av SFR 2 påbörjas och vill se

det som ett villkor i tillståndet enligt miljöbalken. Föreningen menar att eftersom de containrar som tunnorna ligger i håller på att rosta sönder går det inte att vänta. Om kärnavfallsbolaget vill börja bygga SFR 2 får bolaget först

ta upp avfallet och tillfälligt förvara det ovan jord på ett så bra sätt som möjligt. Ansvarsfrågan för kostnaden får hanteras senare.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Bild från SSM:s verksamhetsbevakning vid IBLA den 21 april 2020

MKG: Nej till ökad markförvaring av mycket lågaktivt avfall

Mycket lågaktivt radioaktivt avfall är det avfall från kärnkraftsindustrin som historiskt sett förvarats i s.k. markförvar, d.v.s. enkla deponier, i anslutning till kärnkraftsanläggningarna. Både vid Ringhals och Oskarshamns kärnkraftverk vill industrin utöka markförvaringen, bl.a. för att ta hand om rivningsavfall. I mark- och miljödomstolen pågår prövningen av en ansökan från Oskarshamns kärnkraftverk av ansökan om ett utökat markförvar för 18 000 m² avfall.

Ansökan om att få bygga ett nytt markförvar för mycket lågaktivt radioaktivt avfall vid Oskarshamns kärnkraftverk kungjordes den 30 juni av mark- och miljödomstolen i Växjö. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, har yrkat att domstolen ska avslå alternativt avvisa ansökan. Föreningen menar att deponering av avfall i enkla deponier (se bild) inte kan anses vara en tidsenlig hantering utan att avfallet bör källsorteras bättre. Det som inte kan friklassas bör placeras i det planerade förvaret för kortlivat radioaktivt rivningsavfall, SFR 2, i Forsmark.

Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, skickade in ett yttrande över markförvaret den 27 oktober. SSM bedömer att OKG väsentligen har visat att den planerade utformningen av anläggningen är ändamålsenlig. De hade dock synpunkter på bottenkonstruktionen och deponering av brännbart avfall. Se hela SSM:s yttrande länkad nedan.

Vad gäller utökad markförvaring vid Ringhals kärnkraftverk finns inget pågående mål eftersom en tidigare

ansökan dragits tillbaka men det är aviserat att ett nytt samråd kommer att påbörjas. [Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Förslag på långsiktigt stöd till kommuner och miljöorganisationer

För att kunna upprätthålla ett engagemang i samhälls- och miljöfrågor inom kärnavfallsområdet behövs ett långsiktigt stöd till kommuner och miljöorganisationer. Sommaren 2022 presenterade regeringen ett förslag som möjliggör detta genom att miljöorganisationer återigen ska kunna söka stöd ur kärnavfallsfonden och förbättringar av kommuners befintliga stöd.

Miljöorganisationer kunde mellan 2005 och början av 2017 använda medel ur kärnavfallsfonden för arbete med frågor som rörde använt kärnbränsle. När den möjligheten togs bort införde regeringen i stället ett stöd via statsbudgeten. Där utökades möjligheten så att arbete även kunde utföras i frågor som rör annat radioaktivt avfall och även för internationellt arbete.

Efter en utredning kom regeringen den 11 juli med ett förslag att medel återigen ska kunna erhållas ur kärnav-

fallsfonden, genom en förändring av finansieringslagen och -förordningen. Detta skulle möjliggöra en trygg finansiering för miljöorganisationer som vill följa och bidra i det fortsatta arbetet med ett kärnbränsleförvar. Stöd till arbete med annat kärnavfall, exempelvis förvaret för kortlivat radioaktivt avfall SFR, och internationellt arbete föreslås även fortsättningsvis komma från statsbudgeten men ska hanteras av Naturvårdsverket i stället för Strålsäkerhetsmyndigheten SSM.

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning MKG med medlemsföreningar är positiva till förslaget men anser det viktigt att formuleringarna om vad medel kan användas till i lagen förbättras så det blir enkelt för Riksgälden att fördela och granska medlen, och att både miljöorganisationer och kommuner ska kunna arbeta ungefär som tidigare, dvs både med frågor om använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Fortsättning på: "SSM:s måste fokusera på koppar..."

programmet och kan ställa villkor på forskningen. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, anser det extra viktigt att bolaget tar upp det sista försökpaketet i LOT-experimentet och på allvar och vetenskapligt analyserar det för att få ut all den kopparkorrosionsinformation som går att få. MKG vill även se storskaliga korrosionsförsök med koppar och lera i en simulerad förvarsmiljö i autoklaver.

Den 29 september lämnade kärnavfallsbolaget SKB in forskningsprogrammet Fud 2022 (Fud = forsknings-, utvecklings- och demonstrationsprogram), även kallad Fud-22, till Strålsäkerhetsmyndigheten SSM. Myndigheten ska granska den i rapporten beskrivna verksamheten, inklusive planerad forsknings- och utvecklingsverksamhet. Myndigheten ska senast den 31 mars 2023 lämna över ett yttrande till regeringen. SSM genomförde ett informationsmöte om Fud-22 den 12 oktober och har skickat ut forskningsprogrammet på remiss. Myndigheten tar emot synpunkter till den 31 december 2022.

I slutet av 2023 kommer regeringen att ta ett beslut om programmet och kan ställa villkor på forskningen.

Kärnavfallsbolaget SKB skriver på bolagets hemsida att forskningsprogrammet går in i en ny fas i och med att regeringen godkänt kärnbränsleförvaret. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning MKG kommer att svara på SSM:s

remissenare i höst, men är inte imponerad av innehållet i Fud-22. Beskrivningen av planerad forskning om kopparkapselns långsiktiga förmåga att säkert innesluta det använda kärnbränslet, dvs den mest omdiskuterade frågan under prövningen av kärnbränsleförvaret, är väldigt sparsam i Fud-22. Kärnavfallsbolaget är tydligt ointresserad av att gå till djupet med att undersöka hur koppar fungerar i kärnbränsleförvarsmiljön. Det är mest fråga om att fortsätta med småstudier som fortsätter som tidigare men som inte ger den kunskap som behövs.

MKG anser det extra viktigt att bolaget tar upp det sista försökpaketet i LOT-experimentet och analyserar det för att få ut all den kopparkorrosionsinformation som går att få. Till skillnad från vid upptaget 2019 av två försökspaket där kopparkorrosionsanalysen var helt undermålig och ovetenskapligt genomförd för att få veta om koppar fungerar som tänkt i förvarsmiljön. MKG vill även se storskaliga korrosionsförsök

med koppar och lera i en simulerad förvarsmiljö i autoklaver, något som helt oförklarligt aldrig gjorts sedan koppar valdes som kapselmateriell i slutet av 1970-talet.

SSM måste i myndighetens granskning av Fud-22 tydligt redogöra för och kräva det som förväntas av kärnavfallsbolaget för att visa att alla tre barriärerna (kopparkapsel, lerbuffert och berg/tunnlar) fungerar som tänkt i kärnbränsleförvaret. SSM har antagit att det inte gör så mycket om inte kopparkapseln fungerar som tänkt i säkerhetsanalysen när myndigheten godkänt kärnbränsleförvaret. Men att bara anta detta utan att kräva att det visas genom forskning är inte tillräckligt. Särskilt inte för ett avfall som är farligt i 100 000 år. SSM måste nu visa vad myndigheten går för, för att garantera att kärnbränsleförvaret blir tillräckligt säkert.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Regeringen lägger ner Kärnavfallsrådet

Sommaren 2022 gav regeringen det oväntade beskedet att Kärnavfallsrådet inte ska finnas längre efter årets slut. Till skillnad från Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, som prövar tekniska frågor har Kärnavfallsrådets även kunnat göra bredare vetenskapliga bedömningar av processer och beslutsunderlag. Samtidigt har rådet varit en viktig kompletterande vetenskaplig röst även i viktiga frågor som exempelvis rör kärnbränsleförvarets långsiktiga säkerhet. Kärnavfallsrådet har även haft en viktig roll för att skapa mötesplatser för att diskutera aktuella frågeställningar inom kärnavfallsområdet. En annan roll som endast rådet kunnat ta är att nätverka med liknande rådgivande organ för kärnavfall i andra länder. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, anser att det är viktigt att Sverige har ett organ som kan fylla de viktiga roller som Kärnavfallsrådet har och nya roller som kommer efter regeringens kärnbränsleförvarsbeslut i januari 2022.

I samband med att regeringen den 11 juli offentliggjorde ett förslag på långsiktig finansiering för kommuner och miljöorganisationer meddelades att Kärnavfallsrådet, regeringens oberoende rådgivande vetenskapliga organ, inte ska få ett förnyat mandat vid årsskiftet. Regeringen hänvisade till att rådet kan anses ha fullgjort sin uppgift efter att ett beslut om ett kärnbränsleförvar togs i början av 2022. Det går emot regeringens

formuleringar i samband med sitt beslut om kärnbränsleförvaret i januari, då de betonade vikten av fortsatt forskning och frågan om att föra information om förvaret in i framtiden.

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, anser att det är viktigt att Sverige har ett organ som kan fylla de viktiga roller som Kärnavfallsrådet har haft och de nya roller som rådet kan få rörande forskning och information till

framtiden.

Regeringen kunde ha förlängt rådets uppdrag genom att anta ett tilläggsdirektiv. Den 8 september skickade rådet in en begäran om just ett sådant direktiv, men den nya regeringen höll fast vid tidigare beslut att rådet ska avvecklas, efter ett beslut den 3 november.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Riksgälden börjar arbeta med kärnavfallsavgifterna för 2024-2026

Riksgälden är den instans som granskar kärnavfallsindustrins beräkningar för framtida utgifter för hantering och långsiktig förvaring av kärnavfall och rivning av reaktorer. Myndigheten föreslår regeringen de avgifter som kärnkraftindustrin betalar in till kärnavfallsfonden för att undvika att skattebetalarna ska stå för kostnaderna, samt de finansiella säkerheter som måste hållas för oförutsedda händelser. Nästa avgiftsperiod är för treårsperioden 2024-26 och kärnavfallsbolaget SKB lämnade i slutet av september in rapporten Plan 2022 som är en del av det underlag som Riksgälden använder för att ta fram ett underlag till regeringsbeslutet. Riksgälden anser redan nu att avgifterna måste höjas.

I och med att ett kärnbränsleförvar kommer att vara i drift under många decennier krävs återkommande prognoser och omvärldsbevakningar för att de medel som industrin betalar in i kärnavfallsfonden ska räcka hela vägen fram. Riksgälden meddelade under våren 2022 att myndigheten kvartalsvis kommer att redovisa det rådande läget för kärnavfallsfinansieringen. Deras senaste rapport den 30 augusti visade att kärnavfallsavgifterna borde öka med i snitt 1,2 öre per kilowattimme. Behovet av en höjning berodde främst på lägre avkastning i kärnavfallsfonden och högre inflation än vad som beräknats.

Avgifterna kan dock endast undantagsvis justeras under pågående avgiftsperiod. Nästa avgiftsperiod är år 2024-2026 och Riksgäldens arbete med att ta fram ett underlag för ett regeringsbeslut om nya kärnavfalls-

avgifter har påbörjats när kärnavfallsbolaget SKB den 30 september lämnade in dokumentet Plan 2022 som är ett viktigt underlag. Riksgälden tar även fram förslag på ekonomiska säkerheter som ska garantera att oförutsedda kostnadsökningar och om reaktorer stängs så att inte nog med medel hinner betalas in i fonden.

Plan 2022 innehåller en reviderad version av SKB:s framtida kostnadsberäkningar för att omhänderta kärnavfallet och riva reaktorerna. De framtida kostnaderna kommer att uppgå till 124 miljarder, varav 41 miljarder saknas i kärnavfallsfonden. I Plan 2019 som publicerades för tre år sedan var de framtida kostnaderna beräknade till 110 miljarder så kostnaderna drar iväg och det är en utmaning att se till att nog pengar betalas in i fonden. I både Storbritannien och Tyskland har staten tvingats ta

över kostnaderna för kärnavfallet och rivningen av reaktorerna.

Efter en granskning av Plan 2022 kommer Riksgälden att remisshantera ett förslag som sedan skickas till regeringen. Ett regeringsbeslut brukar komma innan årsskiftet.

Kärnkraftindustrin är intresserad av att minska avgifterna i stället för att de ska öka. Den 30 juni 2022 lämnade industrin en begäran till regeringen att den antagna driftstiden för reaktorerna i beräkningen av kärnavfallsavgifter ska höjas från 50 till 60 år, med avsikten att sänka avgifterna. Riksgälden lämnade den 14 oktober ett yttrande över förslaget till regeringen och avstyrkte en ändring med hänvisning till att en förlängd antagen driftstid skulle öka statens ekonomiska risk i finansieringssystemet.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Notiser

SSM:s översyn av säkerhetsnämnder på remiss

Den 14 juni redovisade Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, regeringsuppdraget att göra en översyn av de lokala säkerhetsnämnder som finns vid kärntekniska anläggningar. I redovisningen föreslog myndigheten författningsändringar om bland annat nämndernas instruktioner. Remissen skickades ut i juli med slutdatum 31 oktober.

MKG yttrar sig över finsk ansökan om drifttillstånd

Den 14 september skickade Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, ett yttrande över ansökan om drifttillstånd för det finska kärnbränsleförvaret Onkalo. Förvarssystemet

bygger på den svenska KBS-metoden vilket innebär att det är samma olösta frågor som för processen med ett svenskt kärnbränsleförvar. Därför tar MKG upp kopparkapselns hållbarhet och roll i säkerhetsanalysen som kvarstående frågor innan driftsättning bör tillåtas.

SKB:s VD Johan Dasht blir VD för Vattenfall Vattenkraft

SKB, Svensk Kärnbränslehantering AB, meddelade den 7 oktober att bolagets VD Johan Dasht tillträder som VD för Vattenfall Vattenkraft AB den 1 december. Samtidigt meddelas att processen för att hitta en ny VD till SKB påbörjas inom kort.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG är ett samarbete mellan Fältbiologerna, Jordens Vänner, Naturskyddsföreningen, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Naturskyddsföreningen i Skåne, Naturskyddsföreningen Uppsala län och Oss (Opinionsgruppen för säker slutförvaring i Östhammar). MKG erhåller stöd via Strålsäkerhetsmyndigheten.

Fjällgatan 2, 413 17 Göteborg
Telefon: 031-711 00 92
E-post: info [at] mkg.se
<http://www.mkg.se>